

[Gade]

Vi er rent faktisk i høj grad uenige, og derfor vil jeg godt sige til udenrigsministeren, at der ligger en spændende debat, som ikke rigtig kom op her i dag, om EF og Europa i det hele taget. Det er en, som faktisk kan føres, men ikke, så vidt jeg har forstået, med udenrigsministerens parti, for han er jo forstenet, og partiet kan kun tænke i EF-baner, men det er de oplæg, Socialdemokratiet er kommet med om et åbent Europa, meldinger fra Det Radikale Venstre og for den sags skyld i al beskedenhed også mit eget indlæg i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 37 af Ivar Nørgaard (S), Kent Kirk (KF), Bjørn Elmquist (V), Niels Helveg Petersen (RV), Erhard Jakobsen (CD) og Kofod-Svendsen (KRF) (se foran)

vedtoges med 96 stemmer (S, KF, V, RV, CD og KRF) mod 23 (SF, FP og VS).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 38 af Gade (SF) og Elisabeth Bruun Olesen (VS) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 39 af Dohrmann (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 141:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af de sociale pensioner, dagpenge, efterløn og Statens Uddannelsesstøtte.

Af Erik B. Smith (S) m.fl.
(Fremsat 19/2 87).

Sammen med denne sag foretoges den næste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 142:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af overførselsindkomster.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 20/2 87).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Forslagsstillerne fra Socialdemokratiet opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om regulering af folkepension, førtidspension og dagpengesatserne samt efterløn og uddannelsesstøtten. De henviser til den forventede lønudvikling på arbejdsmarkedet efter overenskomstfornyelsen. Det gør forslagsstillerne fra SF også, blot med henvisning til udviklingen siden 1982.

Det er altså de samme ordninger, der skal gøres noget ved, så jeg vil derfor gerne give et samlet svar på forslagene.

Efter Socialdemokratiets forslag skal reguleringen ske med virkning fra 1. april 1987, efter SFs forslag fra 1. juli 1987 og derefter to gange årligt.

Regeringen er indstillet på, at der skal ske forhøjelser af pensionerne. Det sagde statsministeren efter afslutningen af overenskomstforhandlingerne på jernområdet, og det har jeg også sagt. Det står regeringen naturligvis ved, og regeringen og Det Radikale Venstres udspil herom er blevet offentliggjort i går. Der vil blive taget forhandlinger op med pensionisternes organisationer. Det skal regeringen gøre efter pensionslovens § 61, og det gælder både for folkepensionister og for førtidspensionister. Grundlaget for forhandlingerne bliver selvfølgelig en sammenligning af den forventede lønudvikling på arbejdsmarkedet og den tilsvarende udvikling i pensionerne.

Pensionerne har i de senere år gennem dyrtidsreguleringen kunnet holde mere end godt trit med lønningerne, og det er jo godt, men derfor er det også klart, at selve den procentvise forbedring ikke kan blive den samme for pensioner som for lønninger. Dyrtidsreguleringerne, som pensionerne får, skal fradrages i arbejdsmarkedets procent. Man må også skele til arbejdstidsforkortelsen og efterslæbet for de offentligt ansatte. Derfor er regeringen nået frem til, at forbedringen som velstandsregulering bliver på 1,2

[Socialministeren]

pct. eller ca. ½ mia. kr. Resten vil falde som dyrtidsportioner i løbet af perioden.

Fordelingen af denne halve milliard kroner vil jeg som nævnt tage op med pensionisternes organisationer, som jeg allerede her til morgen har haft den første kontakt med. Regeringen foreslår, at beløbet bruges til en forbedring af pensionstillægget. Dels vil det på denne måde komme de dårligst stillede til gode – lignende hensyn blev jo taget i forbindelse med overenskomsterne – dels vil det supplere den forelagte ældrepakke, der især tager sigte på pensionister med ekstraindtægter. Der må naturligvis ske en tilsvarende forhøjelse af beløbet til plejehjemsbeboernes personlige fornødenheder. Derimod plejer man ikke at regulere de andre ydelser som følge af en overenskomstfornyelse.

Det er altså en ændret form for regulering af dagpenge, efterløn og uddannelsesstøtte samt kontanthjælp, forslagsstillerne foreslår.

Jeg vil gerne straks sige, at regeringen ikke er imod reguleringer på de nævnte områder. Dagpengene og efterløn og kontanthjælp bliver jo reguleret den 1. juli 1987 i henhold til lov om ændring af de automatiske reguleringsbestemmelser, som blev vedtaget her i Tinget i december måned sidste år. Regeringen finder ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for ændringer.

For uddannelsesstøtten må jeg sige, at forslaget om at fremsætte lovforslag sådan set er imødekommet, før dette beslutningsforslag blev fremsat. Der blev nemlig den 13. januar i år fremsat et forslag om reform af uddannelsesstøtten med bl.a. en væsentlig forhøjelse af stipendiesatserne. Hertil kommer, at uddannelsesstøtten som pensionerne er omfattet af den automatiske dyrtidsregulering. Vedrørende dette punkt må jeg henvise forslagsstillerne til behandlingen af det nævnte lovforslag.

Regeringen finder på denne baggrund ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for de fremsatte beslutningsforslag – jeg vil godt tilføje: endsige råd til dem – og foreslår dem derfor forkastet.

Mette Groes (S):

Socialdemokratiet og SF har fremsat næsten enslydende forslag til regulering af dagpenge, efterløn, sociale pensioner, SU og kontanthjælp.

Vort forslag er ikke nyt, men bundet i forargelsen over, at regeringen ikke har reguleret satserne siden oktober 1982 bortset fra 2 pct.-reguleringen i april 1986. Der er dog netop kommet besked om, at regeringen har besluttet, at der skal ske en regulering på 1,2 pct. af pensionerne. Den gives i form af et forhøjet pensionstillæg med 852 kr. for enlige og 924 kr. for hver samgift. Det finder vi glædeligt, men vi vil i udvalget nøje undersøge, om denne fremgangsmåde er den rigtige, og om beløbet er korrekt og stigningstakten for pensionister er den samme som for lønmodtagerne.

I efteråret 1986 foreslog Socialdemokratiet en 10 pct.s forhøjelse af satserne til dækning af indtægts- og prisudviklingen i 1987 samt en delvis opretning af efterslæbet. Vort forslag blev nedstemt, og regeringen afskaffede i stedet de suspenderede reguleringsbestemmelser.

Set i lyset af overenskomstresultatet, som blev en lønstigning på 11-12 pct., er arbejdsløses, efterlønsmodtageres og uddannelsessøgendes situation forholdsmæssigt endnu ringere.

Vi skal understrege, at dagpengemodtagere har et efterslæb på op imod 20.000 kr. årligt. Regeringen har selv i lovforslag nr. L 106 sagt, at den påtænker, at dagpengenes højeste beløb reguleres under hensyntagen til lønudviklingen. Det synes vi er en udmærket tanke, som snarest burde effektueres.

Enhver, der kommer til møder uden for dette hus, må have bemærket, at det føles som en stor uretfærdighed, at ydelserne ikke er reguleret. Værst er det for dem, der bor i eget hus, og som, før de gik på efterløn eller fik dagpenge, havde regnet ud, at de lige akkurat kunne klare sig, men som, når priserne stiger, særlig prisen på olien og energifgifterne og momsens, må se i øjnene, at det ikke kan gå, og at de bliver nødt til at sælge huset og prøve at finde sig en lejlighed. Det er en køn behandling at give dem, der troede, de skulle nyde en velfortjent førtidspensionering!

Agnete Laustsen (KF):

Som en konsekvens af arbejdsmarkedsforhandlingerne opfordrer S og SF i deres beslutningsforslag regeringen til at fremsætte en række lovforslag om regulering af bl.a. pensi-

[Agnete Laustsen]

oner, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn osv., kort sagt en ganske stor mundfuld.

For at tage de sociale pensioner først vil jeg gerne understrege – det gjorde ministeren også i sit indlæg – at regeringen og de Radikale naturligvis er indstillet på, at der skal gennemføres forhøjelser af pensionerne. Det er sagt tidligere, og det vil ske med virkning fra 1. april i år. Forhøjelsen af pensionerne foreslås at finde sted på grundlag af en sammenligning mellem den forventede udvikling i lønningerne på arbejdsmarkedet og i de sociale pensioner, der, som alle ved, dyrtidsreguleres. Det er nemlig noget, der ikke bør overses.

I perioden 1983–1987 er pensionerne takket være dyrtidsreguleringen steget væsentlig mere end lønningerne på arbejdsmarkedet. De er steget med ikke mindre end 24,2 pct., mens lønningerne for lønmodtagere på, lad os kalde det arbejdsmarkedet, er blevet forøget med 20,2 pct. og indkomsterne for tjenestemænd med 14,2 pct. Der er således sket en procentvis forbedring af pensionerne, der overstiger den hidtidige procentuelle stigning i lønningerne på arbejdsmarkedet. Det bør heller ikke overses.

I overenskomstperioden 1987–1989 forventes en gennemsnitlig stigning i lønningerne på 8,8 pct., idet lønningerne på arbejdsmarkedet vil stige med 9,4 pct. og lønningerne for tjenestemænd med 8,2 pct.

Den forventede dyrtidsregulering af de sociale pensioner – det svarer til udløsning af fire portioner – vil alene medføre en stigning på 7,6 pct. For imidlertid at sikre, at pensionerne kan holde trit med lønudviklingen på arbejdsmarkedet – den var som nævnt i gennemsnit 8,8 pct. – har Det Radikale Venstre og regeringen foreslået en regulering af pensionstillægget for ca. 600.000 pensionister på 1,2 pct., hvilket vil svare til en samlet årlig forhøjelse af pensionerne med i alt ca. 510 mill. kr. Det medfører, at den samlede folkepension for en enlig pensionist uden ekstra indtægter herefter vil være 46.224 kr. om året og for to samgifte pensionister 87.312 kr. årligt.

For så vidt angår de øvrige forslag – det er syge- og arbejdsløshedsdagpengene – er alle bekendt med, at disse allerede er foreslået reguleret fra 1. juli i år, og vi er derfor enige med ministeren i, at der på nuværende

tidspunkt ikke er økonomisk grundlag eller mulighed for ændringer.

Jeg vil dog i denne forbindelse gerne minde om, at Danmark i forvejen har et ualmindelig godt dagpengesystem såvel med hensyn til dagpengesatsernes højde, niveau, som med hensyn til dagpengeperiodens længde. Bare for at fortælle om nogle af de fordele, vi har, sammenlignet med de øvrige nordiske lande, som jo er os nærmest:

Vi oppebærer i Danmark som arbejdsledige dagpenge for 6 dage om ugen, hvorimod man f.eks. i Sverige kun modtager understøttelse for 5 dage ugentlig. Begrebet karenssdag er afskaffet i Danmark, hvor man i de øvrige nordiske lande, bortset fra Island, stadig væk har en karenstid på 3–5 dage. I Danmark kan man oppebære dagpenge uafbrudt i 2½ år, hvorimod norske lønmodtagere højst kan få dagpenge i 480 dage i løbet af to på hinanden følgende kalenderår. Svenske lønmodtagere under 55 år kan endda kun oppebære dagpenge i en samlet periode på ét år, mens de over 55-årige kan modtage understøttelse i 1½ år.

Jeg vil i øvrigt understrege, at de lavest lønnede – det er hovedsagelig kvinder – med de nuværende satser får 90 pct. af deres løn udbetalt i dagpenge, det vil sige, at dagpenge for deres vedkommende fuldt ud følger lønudviklingen.

Jeg synes også, jeg vil nævne, at efterlønsmodtagerne siden 1984 kun har skullet betale halvdelen af bidraget til arbejdsløshedsforsikringen, og fra 1. januar i år er den hidtil laveste sats, 70 pct.-satsen, som bekendt blevet afskaffet.

Studiestøtten er i lighed med pensionerne omfattet af dyrtidsreguleringen, og som bekendt er en generel omlægning af denne undervejs.

For så vidt angår det af SF fremsatte beslutningsforslag om forhøjelse af de her nævnte overførselsindkomster vil jeg gerne understrege, at vi naturligvis er enige med regeringen i, at forbedringer til enhver tid er ønskelige. Der skal bare være økonomisk grundlag for det.

De forslag, vi her er blevet præsenteret for, vil indebære merudgifter for det offentlige i milliardklassen. Jeg ved ikke hvor mange milliarder. Jeg har indtryk af, at forslagsstillerne heller ikke ved det, for der er ikke

[Agnete Laustsen]

nævnt noget om det, men det kan vi måske få oplyst.

Jeg synes, at jeg vil gøre opmærksom på, når man taler om så store ekstra offentlige udgifter, som der her er tale om, at pengene skal komme et sted fra, og jeg vil gerne have at vide, hvor de skal komme fra, hvis man har in mente, hvad hr. Svend Auken har udtalt til Børsen i går: Svend Auken understreger, at skattetrykket ikke kan øges yderligere. Han fastslår også, at hvis ellers han får indflydelse i en kommende S-regering – det ved jeg naturligvis ikke om han gør – så skal ligevægten på statsbudgettet fastholdes. Hvis det er hans indstilling, så kan jeg naturligvis håbe, at han får indflydelse. Og så tilføjer han: »om ikke af andre så af psykologiske grunde.«

Kort sagt: skattetrykket skal ikke øges yderligere, vi skal fortsat have ligevægt på statsbudgettet. Alligevel kommer Socialdemokratiet og SF her og foreslår et større milliardbeløb til disse poster. Jeg spørger: hvor skal pengene så komme fra?

Jeg vil hermed gerne på de Konservatives vegne – og jeg taler også på CDs vegne – tage afstand fra de fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er, at fru Agnete Laustsen spørger, hvor vi vil skaffe pengene fra til de forbedringer, vi ønsker at få gennemført, ikke mindst for pensionister og for efterlønsmodtagere og for arbejdsløse, samtidig med at vi får at vide, at vi har så godt et arbejdsløshedssystem.

Vi har et godt arbejdsløshedssystem i Danmark, og det mener jeg vi fortsat skal have. Derfor er det fuldstændig meningsløst, at det er de arbejdsløse, som skal betale regningen. Hvis fru Agnete Laustsen fik samme meldinger, som vi gør, der sidder i arbejdsmarkedsudvalget, ville fru Agnete Laustsen også være klar over, hvor hårdt det er blevet for folk i arbejdsløshed, at de ikke får en ordentlig dækning. Der tales om, at helt oppe omkring 80 kr. om dagen er man gået ned i dækning i forhold til tidligere.

Deri ligger også, at man har pålagt de arbejdsløse at betale f.eks. for en fast forbindelse over Storebælt, hybridnettet og de forholdelser, som jeg ved Det Konservative Fol-

keparti ønsker på militærbudgettet på den kommende finanslov.

Så kom ikke og sig, at der ikke er steder, vi kan tage penge fra til det her! Det er der, og hvis vi nåede frem til, at vi skulle afhjælpe den nød, der er blandt de grupper, vi her snakker om, og sørge for, at de får ordentlige støttemuligheder, når vi nu ikke kan skaffe arbejdspladser til dem, så skulle vi nok også kunne finde frem til, hvor vi skal få pengene fra. Jeg har blot nævnt tre steder, hvor vi kunne tage dem.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Ølesen (VS):

Fru Agnete Laustsen fik det til at fremstå, som om stort set alle lavtlønnede fik 90 pct.s dækning i tilfælde af arbejdsløshed, og at dagpengene for de lavtlønnede fulgte trop med lønudviklingen.

Jeg vil sige til fru Agnete Laustsen, at det er en meget forkert betragtning. Der er lavet undersøgelser, der viser, at siden dagpengene blev fastfrosset i 1982 – de er kun blevet reguleret én gang siden med 2 pct. – er den dækningsgrad, man får, blevet lavere og lavere, og selv de relativt lavtlønnede får langt fra 90 pct. Det er oven i købet en undersøgelse fra HK, der jo har mange meget lavtlønnede medlemmer, der viser det. Så 90 pct. er teori. Praksis er i de allerfleste tilfælde et dækningsbidrag, der er meget, meget, meget lavere. Hvad det er for en gennemsnitlig arbejder, er noget helt andet. Det er nede på 63, 64, 65 pct. Selv for de lavtlønnede er det altså væsentlig lavere, omkring 70–80 pct. Det er ikke 90 pct.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Jeg synes, det var interessant at høre fru Lilli Gyldenkilde anvise så mange muligheder for at skaffe dækning for disse udgifter. Herefter må vi jo så konkludere, at SF er imod Storebæltsbroen, imod hybridnettet. Det kan ikke komme som en overraskelse, at de også er imod alt, hvad der hedder militærvæsen i Danmark.

Jeg vil gerne spørge, for et af forslagene kommer jo fra Socialdemokratiet, og hr. Camre har, så vidt jeg husker, også været fremme med tilsvarende betragtninger: er det

[Agnete Laustsen]

sådan, at Socialdemokratiet står ved her i dag, at man vil skaffe pengene til dette ved, at vi ikke skal have en Storebæltsbro og et hybridnet?

Hanne Severinsen (V):

Også jeg må sige, at jeg var lidt undrende over det her forslag, da man hørte det, hr. Svend Auken i går havde sagt om, at vi skulle have statsbudgettet til at hænge sammen. Hvorfor kommer man så med et forslag, som man ikke engang tør sætte tal på?

Man foreslår, at pensionerne skal reguleres. Jamen det er da en meget smuk tanke, men i betragtning af, at pensionisterne har haft en reallønsfremgang i de sidste år, dvs. de år, hvor denne regering har været der, på 7,1 pct.; i modsætning til i den forrige regerings periode, hvor der var tale om et reallønsfald på 6,1 pct., synes jeg egentlig ikke, at man kan sige, der er noget særlig stort efterslæb for pensionisterne. Man kan selvfølgelig spekulere på, hvad de nye overenskomster kommer til at betyde, og det er også grunden til, at regeringen nu agter at regulere pensionerne, sådan at det mere, som overenskomsterne ser ud til at give arbejdsmarkedet i forhold til, hvad dyrtidsreguleringerne vil give pensionisterne, vil man give dem i pensionstillæg. Det synes jeg er en rimelig ting.

Den samme betragtning kan man anlægge vedrørende Statens Uddannelsesstøtte og dem, som skal have uddannelsesstøtte. De har jo også haft glæden af dyrtidsreguleringen og vil også fortsat få den. Derudover skal man lige være opmærksom på, at vi jo har et forslag til forbedring af Statens Uddannelsesstøtte, som formentlig vil blive vedtaget, hvorefter de uddannelsessøgende vil få ½ mia. kr. mere. Vi har allerede sidste sommer fået vedtaget en væsentlig forbedring derudover i og med, at grænsen for forældreafhængigheden er sat helt ned til 20 år. Jeg synes i og for sig, at for de studerende har vi allerede gjort så meget, som det er rimeligt.

Hvad angår dagpenge og efterløn, har der været tale om reguleringer. Man kan selvfølgelig altid diskutere, om de skal være større, men alt i alt synes vi, at regeringen har lagt sig på et ganske pænt niveau i forhold til, hvad der er økonomiske muligheder for.

Vi vil i hvert fald i Venstre absolut ikke støtte det her forslag, og vi kan heller ikke

rigtig forstå, hvor Socialdemokratiet vil hente pengene. Jeg indser, at SF har særlige midler, som vi andre ikke kan øse af, men for Socialdemokratiet, der gerne vil fremstå som et parti, som vil kunne bære en regering, synes jeg ikke det er noget særlig godt forslag.

Agerschou (SF):

Både Socialdemokratiets og SFs forslag går ud på at sikre en regulering af de såkaldte overførselsindkomster, altså de indkomster, forskellige befolkningsgrupper lever af, fordi de af den ene eller anden grund er forhindret i at have en almindelig lønindtægt. Det kan f.eks. skyldes sygdom eller arbejdsløshed.

Ved behandlingen af forslagene her i dag er der god grund til at huske på, hvordan et flertal i Folketinget behandlede disse befolkningsgrupper, da den borgerlige regering foretog sine første offensiver i efteråret 1982. Man fjernede ikke bare dyrtidsreguleringen fra alle overførselsindkomster bortset fra pensionerne, men foretog andre dybtgående økonomiske indgreb over for grupper i befolkningen, der i forvejen havde været nødt til at indskrænke deres levestandard og i forvejen havde meget lidt at gøre med.

Fra tid til anden har man hørt borgerlige politikere – også her i salen, og det blev gentaget i dag af fru Hanne Severinsen – bryste sig af, at pensionisterne stadig væk får dyrtidsreguleret pensionerne. Derfor skal det nok en gang understreges, at det ikke er de borgerlige partiers skyld eller med deres gode vilje, at dyrtidsreguleringen stadig eksisterer for de sociale pensioner, tværtimod. Regeringen, de borgerlige partier, foreslog faktisk i efteråret 1982, at dyrtidsreguleringen skulle forsvinde også for pensionerne. Kun de Radikales modstand gjorde, at der var et flertal imod dette indgreb, bestående af Socialdemokratiet, SF, VS og de Radikale, og så vidt jeg husker også Fremskridtspartiet.

Det er en af de ting, vi ustandselig er nødt til at fremhæve her fra talerstolen, fordi de borgerlige politikere har en tendens til at glemme det.

Som sagt blev alle dyrtidsreguleringer fjernet fra de øvrige overførselsindkomster. Det var imidlertid ikke nok med det. Andre drastiske nedskæringer blev foretaget: karensgangen blev indført, men er nu afskaffet, da selv

[Agerschou]

regeringen indså, at vi andre dengang havde ret. Fattighjælpsbestemmelsen blev indført i bistandsloven, underholdsdelen af kontanthjælpen blev nedsat fra 90 pct. til 80 pct. af folkepensionens grundbeløb, for blot at nævne nogle enkelte eksempler på de dybtgående forringelser af det sociale system.

Jeg vil godt nærmere omtale et indgreb, som ikke har været så meget fremme i den offentlige debat i de år, der er gået. Det drejer sig om varighedsbegrænsningen på to år for modtagelse af sygedagpenge. Altså to år på sygedagpenge og så ingenting, eller bistandshjælp, hvis man ellers er berettiget til det, og det er mange ikke.

Vi undersøgte dengang, hvem der egentlig blev ramt af varighedsbegrænsningen. Det var umiddelbart 5.000 mennesker. Og vi har senere gennem Folketingets socialudvalg fået oplyst, at i alt godt 17.000 er faldet for denne varighedsbegrænsning, siden den blev indført.

Et fællestræk for de mennesker, der er blevet ramt af bestemmelsen, er, at de alle er alvorligt og langvarigt syge. Det drejer sig f.eks. om kræftpatienter og dialysepatienter. Et andet fællestræk er, at sygdommene ikke kan betragtes som stationære, hvorfor de pågældende ikke er berettiget til pension.

Det var sådanne mennesker, de borgerlige partier bl.a. fik ramt økonomisk ubønhørlig hårdt i efteråret 1982. Det er mennesker i sådanne situationer, man stadig rammer. Oven i den alvorlige sygdom skal de pågældende også have økonomiske problemer.

Både SFs og Socialdemokratiets forslag går ud på at sikre, at disse grupper ikke sækker yderligere bagud økonomisk i forhold til andre befolkningsgrupper. Yderligere foreslår SF, at dagpengene til arbejdsløse, syge og personer på barselorlov samt efterlønnen og kontanthjælpen får genoprettet værdien, i forhold til før den borgerlige regering fik gennemført sine indgreb.

Som jeg har vist med nogle eksempler, er det ikke nok med det. Den sociale genopretning omfatter langt mere, hvis de mindst bemidlede grupper skal have et blot nogenlunde rimeligt levestandard. Socialministeren behøver altså ikke at lede efter sorte pletter. Vi kan sagtens hjælpe ministeren med at finde dem med det samme.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare sige til hr. Agerschou, at jeg naturligvis ikke har glemt, hvem der stemte for dyrtidsregulering, og skulle jeg have glemt det, er jeg overbevist om, at var jeg ikke blevet mindet om det af SF, var jeg nok blevet mindet om det fra en anden side.

Man taler så meget om, hvor forfærdeligt det har været for de svage grupper i denne regerings tid. Jeg synes, det er rimeligt at få konstateret, at rent faktisk har denne regering skabt det økonomiske grundlag for, at det er gået bedre for pensionisterne, end det gjorde i den tidligere regerings tid. Det synes jeg er meget vigtigt at få konstateret, for det er trods alt meget nemt at stemme for alle mulige udgiftskrævende forslag, når man ikke vil være med til på nogen måde at skaffe dækning for det.

Det var netop det, jeg påpegede i mit indlæg før, nemlig at jeg ser ikke nogen mulighed for dækning for de her forslag. Jeg vil meget gerne høre, hvad Socialdemokratiet egentlig tror det her kommer til at koste, og hvor de har tænkt sig at skaffe pengene fra, ihukommende hvad f.eks. hr. Svend Auken sagde i går.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det eneste, jeg ønskede at minde fru Hanne Severinsen om, er, at det ikke er med Venstres gode vilje, pensionerne har været dyrtidsreguleret siden den 1. januar 1983. De borgerlige partier, herunder Venstre, foreslog i efteråret 1982, at dyrtidsregulering skulle forsvinde fra pensionerne. Kun de Radikales modstand mod det indgreb, sammen med det flertal, de Radikale havde med Socialdemokratiet, SF, VS og Fremskridtspartiet, gør, at der er dyrtidsregulering af pensionerne. Det er den historiske sandhed.

Venstre foreslog sammen med de øvrige regeringspartier i efteråret 1982, at der ikke skulle være dyrtidsregulering af pensionerne. Og det er altså ikke Venstres skyld, at pensionisterne har haft den fremgang, som man nu forsøger at bryste sig af.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

[Hanne Severinsen]

Meget kort: men vi har dog i det mindste skaffet pengene til det.

Aase Olesen (RV):

SFs beslutningsforslag nr. B 142 foreslår en meget omfattende regulering af overførselsindkomster, der skal bringe overførslerne tilbage til det niveau, de havde i efteråret 1982, og regulere dem efter pristalsreguleringen. Dette forslag er så voldsomt, så stort – der er godt nok ingen økonomiske beregninger med – at det er givet, vi ikke vil kunne støtte det.

Socialdemokratiet foreslår i beslutningsforslag nr. B 141 en regulering af de sociale pensioner, dagpenge, efterløn og Statens Uddannelsesstøtte. Jeg skal tage elementerne bagfra. Hvad angår Statens Uddannelsesstøtte, pågår der for øjeblikket forhandlinger mellem mange af Folketingets partier, og vi overlader det til disse forhandlinger at finde ud af, hvordan Statens Uddannelsesstøtte skal se ud i fremtiden. Vi har givet vores bud på det i det forslag, vi har fremsat.

Dagpenge og efterløn skal ifølge en lov, vi allerede vedtog før jul, reguleres efter udviklingen i priser og med den særlige bemærkning, som også Socialdemokratiet citerer i deres forslag, at et eventuelt behov for at anlægge en bredere vurdering ved fastsættelse af niveauet for enkelte ydelser skal ske i de enkelte love, f.eks. påtænkes dagpengenes højeste beløb reguleret under hensyntagen til lønudviklingen, hvorved forsikringsprincippet fastholdes. Det står i loven, og det stemte Det Radikale Venstre for. Så vidt jeg husker, stemte Socialdemokraterne ikke for det, men det er da godt, at de kan citere det i dag, idet jeg går ud fra, det betyder, at vi skal efterleve denne bestemmelse, og det vil altså ske, når vi ser, hvordan den faktiske udvikling af lønningerne har været.

Tilbage står spørgsmålet om de sociale pensioner, altså førtidspensioner og folkepension. Straks efter, at overenskomsten for det offentlige arbejdsmarked var underskrevet, tog Det Radikale Venstre kontakt med regeringen og bad om en beregning af, hvorvidt der var behov for at foretage det, som vi ved tidligere overenskomstsituationer har kaldt velstandsregulering af de sociale pensioner. Velstandsregulering er ikke noget klart defineret begreb – det er vist foregået lidt

forskelligt fra gang til gang – men vi var klar over, at der kunne være tale om, at de sociale pensioner med de overenskomster, vi havde fået, ville glide tilbage, hvis de alene skulle fortsætte med den almindelige gammel-dags pristalsregulering, som de altid har haft.

Vi vidste godt, hvordan det var gået med de sociale pensioner op til i dag, nemlig at de har fået et forspring på nogle procent – sammenlignet med de øvrige områder er det et ret aneligt forspring – og det var helt bevidst, at vi i 1982 foreslog, at man skulle fortsætte med pristalsreguleringen, fordi vi mente, der var behov for, at pensionerne blev rettet op i forhold til arbejdsmarkedet. Dette forspring ønsker vi altså på ingen måde at sætte over styr nu, og derfor er det vigtigt at sige, at den velstandsregulering, der skal finde sted, skal ske med udgangspunkt i dags dato, og at det alene er den fremtidige udvikling, vi skal sikre.

Jeg er ganske enig med fru Mette Groes, når hun siger, at man under udvalgsarbejdet selvfølgelig skal se på, hvordan vi er kommet frem til de tal, der nu er som udspil til forhandling med organisationerne, og det er klart, at det er meget indviklede beregninger. Det vigtigste er, at man fra alle sider anerkender, at tallene ser sådan ud, og man kommer altså frem til, at der er behov for en regulering på 1,2 pct. Det, man skal være opmærksom på, er, at disse 1,2 pct. er en procentdel af det samlede beløb, og at det fordeles sig lidt forskelligt, fordi vi har at gøre dels med mennesker, der får fuldt pensions-tillæg, dels med mennesker som får aftrappet pensionstillæg.

Jeg kan nævne, hvad det er for grupper på visse tidspunkter. F.eks. vil beløbet pr. 1. april 1987 for en samgift pensionist betyde en regulering på 2,2 pct., mens det fra 1. oktober 1987 vil betyde en regulering på 3,8 pct. De 1,2 pct. er altså et totalt beløb, som egentlig ikke siger noget om, hvor meget man får reguleret i det enkelte tilfælde.

Når det i dele af pressen i dag er slået op, at denne velstandsregulering ikke er andet end sølle 79 kroner om måneden, eller hvad det er, man siger, og at det ikke er noget at råbe hurra for, må man huske på, at der er tale om meget store beløb, når vi taler om pensionister, det bliver 510 mill. kr. om året.

Men man kan også se på, at stigningen for en folkepensionist fra nu af og frem til 1.

[Aase Olesen]

oktober 1988, som den sidste gang, der skal reguleres inden de næste overenskomster, vil være 371 kr. om måneden for enlige og 360 kr. om måneden for gifte til hver ægtefælle, så det er jo nogle ganske andre tal.

Det andet udgør den egentlige velstandsregulering, og det er de tal, som har været nævnt, nemlig 852 kr. for enlige og 924 kr. om året for hver samgift.

Jeg synes, det er værd at understrege, at netop det, at den enkelte ægtefælle får mere end den enlige, indeholder et skridt i retning af at rette op på den skævhed, der ligger i forskellen på beløbene til gifte og enlige, altså at vi er på vej hen mod et stadium, hvor vi ønsker mere ensartede ydelser til gifte og ugifte.

Jeg vil sige om Socialdemokratiets kritik af den manglende regulering af dagpenge og efterløn, at jeg synes, man fuldstændig glemmer, i hvilken situation man var i 1982, hvor vi ofte stødte på det problem, at folk kunne få mere i dagpenge, end de kunne få ved en mindsteløn på arbejdsmarkedet, specielt uden for hovedstadsområdet. Det var en af begrundelserne for, at man lagde en del af de store besparelser dér. Man skal også huske at understrege, at den fastfrysning af maksimumdagpenge, som vi lavede i oktober 1982, trods alt har tilladt, at dagpenge, der ikke var maksimale, har kunnet stige i samme takt, som lønningerne er steget, og derfor synes jeg nok, at kritikken er meget overdrevet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Fru Aase Olesen præciserede, at det var maksimumdagpengene, der havde været frosset fast, og at de mennesker, som ikke fik dagpengemaksimum, derfor kunne blive reguleret. I den anledning vil jeg minde fru Aase Olesen om, at den borgerlige regering også har forværret mulighederne for at få en regulering ved, at der skal gå et år; det vil sige, at en lavtlønnet kvinde, der skulle være så heldig at have fået et arbejde af 6-7 måneders varighed, lige netop ikke kan få reguleret sine dagpenge. Derfor bliver det, fru Aase Olesen omtalte som noget meget positivt altså gjort meget negativt ved regeringens andet forslag, nemlig at man gør det sværere overhovedet at få dagpengene reguleret.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Fru Aase Olesen fandt, at Socialdemokratiets kritik af fastfrysningen af dagpengemaksimum var stærkt overdrevet, og anførte som begrundelse, at man især uden for hovedstadsområdet ikke fik dagpengemaksimum – det kunne simpelt hen ikke betale sig at arbejde.

Fru Aase Olesen kender sandsynligvis den undersøgelse, som ligger længe før fastfrysningen, og som viste, at en lønmodtager, der blev arbejdsløs, typisk fik en godtgørelse på 60 pct. af den tidligere løn. Det er den typiske lønmodtager, og det har ikke noget at gøre med, om man boede på landet eller i byen – sådan var det gennemsnitligt. Hvad siger Det Radikale Venstre til denne den største gruppe af ledige, som jo i øvrigt nu får en kompensation, der ligger på omkring 45 pct. af den hidtidige løn? Det ville være interessant at få at vide, hvad Det Radikale Venstre siger til dem!

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jamen så vil jeg bede hr. Erik B. Smith om at læse de andre undersøgelser og typiske eksempler, som inddrager den meget fornuftige beregning: hvor meget er man beskæftiget, og hvor meget er man arbejdsløs i løbet af et år, for dér kommer man nemlig til nogle helt andre og højere tal. Det synes jeg hr. Erik B. Smith skulle gøre.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg kan forstå, at Det Radikale Venstres svar til de mennesker, der mister 40 pct. af deres indkomst, fordi de er arbejdsløse, er, at de skal gå hen og læse nogle undersøgelser, måske fra Københavns Universitet, hr. Estrup.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Nej, det er en klar misforståelse; det var mit svar til hr. Erik B. Smith.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

[Erik B. Smith]

Jeg kan forstå, at Det Radikale Venstres svar til de arbejdsløse, der mister 40 pct. af deres indtægt, når de bliver ledige, er, at de har ikke noget svar.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Mig bekendt er det folketingsmedlemmerne imellem, vi diskuterer her.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg synes egentlig ikke, vi skal vente på, at man skal hen og læse undersøgelser. Jeg vil gerne understrege som en kendsgerning, at de svageste grupper på arbejdsmarkedet har fået en bedre regulering af deres dagpenge end de lidt stærkere grupper på arbejdsmarkedet.

De undersøgelser, der er blevet lavet af dagpengeniveauet i uge 20 i 1986 og i uge 19 i 1984, viser, at den gennemsnitlige dagpengesats for heltidsforsikrede er steget fra 303 kr. til 316 kr., dvs. med 4,1 pct., mens den maksimale dagpengesats er steget med de berømte to pct. Den gennemsnitlige sats er altså steget mere, og det skyldes selvfølgelig, at de lavestlønnede grupper har haft en relativt set meget større stigning. Det kan man også se af fordelingen på kvinder og mænd. Den procentvise stigning i den periode er på 6,4 pct. for kvinderne, mens den kun var på 2,6 pct. for mændene. Det hænger sammen med, at vi desværre har det problem, at kvinderne er de lavest lønnede, men det er altså også dem, der dermed har fået den højeste regulering af deres dagpenge.

Det betyder i øvrigt, når vi ser på antallet af dem, der kommer op på maksimum-dagpengeniveauet, at mændene, som fik udbetalt den maksimale sats, i denne 2-års periode steg med syv procentpoint fra 56 til 63 pct. Blandt kvinderne nåede 37 pct. op på højeste dagpengesats mod kun 23 pct. to år før.

Der er således ingen som helst tvivl om, at det er de lavestlønnede grupper på arbejdsmarkedet – og det er typisk kvinderne, som Socialdemokraterne i andre debatter ellers taler så meget om – der har fået de højeste procentvise reguleringer, og det har de i kraft af netop det forhold, som fru Aase Olesen og hr. Estrup var inde på.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Nu er vi langt nede i detaljerne. Jeg synes, det er meget vigtigt, at man ser disse spørgsmål i sammenhæng. Jeg påpegede lige før over for fru Aase Olesen, at det var blevet gjort sværere for arbejdsløse at få dagpengene reguleret, fordi reglerne er blevet strammet, samtidig med at andre regler blev strammet. Reglerne blev strammet med hensyn til mindstetimerne fra 32 til 30 timer i forbindelse med supplerende dagpenge; det var også en forringelse for store grupper. De supplerende dagpenge blev sat ned fra den individuelle sats til dimittendsatsen.

Set i sammenhæng skal man derfor være meget dygtig for at påstå, at dette her vil være til fordel for nogen som helst. Generelt set er det meget dårlige forhold, de arbejdsløse har haft på grund af regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke arbejdsministeren for hans korte bemærkning med den lange redogørelse for en undersøgelse, som slet ikke var det, det drejede sig om her.

Sagen er den, at det, man skal klare sig for, hvis man mister sit arbejde og skal have arbejdsløshedsunderstøttelse, relativt set er blevet mindre. Hvis man fastfryser dagpengemaksimum over en længere årrække, er det klart, at en større gruppe får dagpengemaksimum, end de gjorde f.eks. før denne fastfrysning fandt sted. Det siger sig selv som følge af den måde, man regner dagpengesatsen ud på i relation til lønnen. Men sagen er bare den, at de grupper, som i dag går ledige, har været udsat for en katastrofal forringelse.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Der var to elementer i sagen, hvoraf det ene er det absolutte niveau. Hvad dette angår, har fru Agnete Laustsen og fru Aase Olesen gjort rede for, at vi fra 1982 frem til 1986 har gennemløbet en sådan udvikling, at vi i 1986 kunne sige, at vi havde nået et niveau, som vi syntes var rimeligt og forsvarligt også i forhold til lønniveauet hos de lavestlønnede på arbejdsmarkedet.

Så har vi sagt: dette niveau, som altså er det højeste niveau i verden, som man kan få længst her i forhold til noget land i verden, og som man i øvrigt kan få uden karensdag,

[Arbejdsministeren]

hvor man i de andre nordiske lande har karensdage, det fastholder vi, og derfor laver vi en velstandsregulering. Det er den ene hovedproblemkreds.

Den anden hovedproblemkreds er, at det inden for rammerne af denne ordning rent faktisk er sådan, at de svageste grupper på arbejdsmarkedet ikke har haft relativt set den samme nedgang som de stærkeste grupper på arbejdsmarkedet. Det er de svageste grupper på arbejdsmarkedet, der har haft den procentvis højeste regulering af dagpengeniveauet.

Derfor står vi i hvert fald gerne ved, at vi nu har fået tilpasset verdens bedste dagpengesystem sådan, at det er forsvarligt at videreføre det med en velstandsregulering på de 3,6 pct. i år – en fremadrettet velstandsregulering, som vi er indstillet på også at gennemføre fra 1987 til 1988. I øvrigt har vi aftalen om, at særlige lønudviklinger medfører, at vi også ser på det inden for de enkelte systemer. Vi står altså meget gerne ved det system, vi har; det er socialt noget af det mest forsvarlige, der findes i denne verden.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette her vil jeg kendetegne som noget af det værste Christiansborg-fiddelifut, jeg har hørt herinde. Vil arbejdsministeren ikke være så venlig at svare mig på, om de kvinder, vi her taler om, og som efter det, som Det Radikale Venstre og arbejdsministeren siger, har fået forbedret deres arbejdsløshedsdagpenge i den periode, hvor man har skåret ned på arbejdsløshedsdagpengene, ikke ville have fået det under alle omstændigheder. Jo, selv om man ikke havde skåret ned på maksimumsdagpengene, havde de fået akkurat den samme forhøjelse, for det følger selvfølgelig af lovgivningen, at de skal have det; der er intet nyt i det. Det er kun en undskyldning for, at man ikke vil være med til at sætte disse satser op. Så skal man finde ud af, hvordan man nu kan forsvare det, og så tager man den problemstilling op, der hedder, at de, der ikke har fået maksimumssatserne hele tiden, trods alt har fået lidt mere i den forløbne tid. Jamen det havde de også, selv om man ikke havde skåret ned på maksimumsbeløbet. Så hvad er det her for noget?

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Nu ved jeg i modsætning til fru Lilli Gyldenkilde ikke, hvad fiddelifut er for noget, men jeg har i og for sig svaret på det, for vi står ved, at dagpengeniveauet selvfølgelig er blevet fastlåst, og det er der ingen der har prøvet at bortforklare. Vi har sagt hele tiden, at dagpengeniveauet blev fastlåst, fordi vi for det første var nødt til at gennemføre besparelser på de offentlige budgetter, hvor dette kan gøres, og for det andet fordi vi synes, der var et misforhold mellem lønniveauerne hos de lavestlønnede og dagpengeniveauet. Det står vi helt åbent og ærligt ved, og det er grunden til den politik, der blev ført fra 1982 frem til 1986.

I 1986 begyndte vi at regulere, først med 2 pct. den 1. april 1986, og derefter gennemførte vi et system i 1986, hvor vi velstandsregulerer fremadrettet, fordi vi nu er på det rigtige niveau. Det står vi gerne ved, og det er det, vi har sagt hele tiden.

Men jeg medgiver gerne, at vi i øvrigt har fastholdt det princip, der også var tidligere, og det har faktisk betydet, at de lavestlønnede har fået en relativt større stigning i dagpengene. Det er det, jeg har sagt, og det står jeg gerne ved.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Arbejdsministeren har bekræftet det, som man kan sige også er blevet hævdet igen og igen, nemlig at regeringen og Det Radikale Venstre finder, at en dækningsgrad på et sted mellem 40 og 50 pct. for lønmodtagerne er en passende dækning for arbejdsløshedsersstatning.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg har bekræftet, at den rigtige dækningsgrad for de lavestlønnede og dermed de svageste lønmodtagergrupper er 90 pct. Men for de højestlønnede er en lavere dækningsgrad passende. Det vedstår jeg gerne som et socialt ansvarligt synspunkt.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal ikke gå ind i samme detaljeringsgrad som flere af de korte bemærkninger har haft, men fastholde et par hovedsynspunkter. Det er sådan, at både på den ene side rege-

[Kofod-Svendsen]

ringspartierne og Det Radikale Venstre og på den anden side de to beslutningsforslag, som vi behandler, fra henholdsvis Socialdemokratiet og SF satser på forbedringer. Der er bare forskel på forbedringernes styrke. Det er den ene forskel.

Den anden forskel er, at regeringspartierne og Det Radikale Venstre, om jeg så må sige, har skaffet pengene til de forbedringer, som sker, mens jeg ikke har kunnet se nogen beregninger i beslutningsforslagene nr. B 141 og B 142, men jeg ved ikke, om det skulle være en form for kommentar til de to forslag, at der i Børsen har været et interview dels med hr. Svend Auken, dels med hr. Gert Petersen, og hvor hr. Svend Auken fastslog, at vi ikke skulle have skattestigninger, mens derimod hr. Gert Petersen fastslog, at der skulle ske skattestigninger. Så dér kan man se. SF har anvist en vej, men jeg har ikke fået anvist den samme vej fra Socialdemokratiet. SF sagde klart, at de og de grupper skal rammes af skattestigninger, og det er muligt, at man har tænkt sig skattestigninger af en sådan størrelse, at det, man har foreslået i beslutningsforslag nr. B 142, bliver dækket ind. I så fald mangler jeg fra Socialdemokratiets side både en beregning af, hvor meget det vil koste, og en anvisning af, hvor pengene skal komme fra.

Regeringen har redegjort for, hvordan forskellige grupper bliver tilgodeset, og jeg skal ikke gå yderligere i detaljer. For de sociale pensioner har der jo fundet en dyrtidsregulering sted, og der vil fortsat ske en dyrtidsregulering plus en yderligere regulering, således at der i den indkomstperiode, vi er gået ind i, vil ske en parallel udvikling for henholdsvis de sociale pensioner og på arbejdsmarkedet.

Hvad uddannelsesstøtten angår, pågår der forhandlinger, så det skal jeg ikke komme ind på.

Endelig vil der ske en velstandsregulering via pristalsreguleringen for den tredje gruppe, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, barseldagpenge, og så kan der i givet fald også, som arbejdsministeren nævnte, blive tale om regulering i tilfælde af en særlig lønudvikling.

Regeringspartierne lægger altså sammen med de Radikale op til forbedringer, men ikke på samme niveau som Socialdemokratiet; til gengæld har regeringspartierne og Det

Radikale Venstre, om jeg så må sige, dækning for de forbedringer, de foreslår.

Pia Kjærsgaard (FP):

Der er jo, som der står i bemærkningerne, sket en væsentlig forbedring af overenskomsterne på arbejdsmarkedet. Fremskridtspartiet beklager naturligvis på ingen måde, at folk får mere i lønningsposen – vi mener faktisk også, at de godt kunne trænge til det – men vi mener selvfølgelig også, at det er sket på et helt, helt forkert grundlag, nemlig i form af en god gang valgfæsk, som de samme skatteborgere, man nu giver mere i lønpålæg, kommer til at betale tilbage i form af øgede skatter og afgifter på et senere tidspunkt. Vi mener naturligvis, at Folketinget skulle have hævet den skattefrie bundgrænse, for det ville have givet en reel reallønsfremgang.

Vi har, som det er blevet fremført her et par gange i dag, verdens bedste arbejdsløshedssystem, og det er også ganske udmærket, når vi har de mange arbejdsløse, som regeringen desværre ikke evner at få sat i arbejde, men jeg må ligesom nogle af de øvrige ordførere beklage, at man ikke sætter tal på og fortæller, hvor i alverden pengene skal komme fra, og hvad det i øvrigt koster; det ville klæde ethvert udgiftskrævende forslag. Hvis man altså ønsker at spare på nogle offentlige udgifter for at give dem ud på andre områder – det er jo pludselig blevet meget moderne at lave omjusteringer af de offentlige udgifter – er jeg tilbøjelig til at tro, at man, som Socialdemokratiet og SF har for vane, vil give skatteskruen endnu en omgang. Jeg ved godt, at hybridnettet og Storebæltsbroen endnu en gang er blevet nævnt – de to tiltag må man nok sige har skullet holde til mange udgifter igennem det sidste stykke tid – men jeg kunne nævne adskillige andre områder, som Fremskridtspartiet vil spare på for at gavne dem, vi kalder de svage i samfundet.

Vort forslag om en ensartet og forhøjet folkepension har som bekendt været til behandling, og det kan vi meget anbefale forslagsstillerne at stemme for; så får vi i det mindste én gruppe med, og det ville være et meget, meget stort fremskridt. Vi mener, at man med disse forslag tager munden for fuld. Vi må i første omgang koncentrere os

[Pia Kjærsgaard]

100 pct. om den gruppe, som har meget svært ved at skaffe sig ekstra indtægter, og det er faktisk folkepensionisterne; det vil Fremskridtspartiet meget gerne være med til. Vi har som bekendt også vist os velvillige over for andre partier, der har stillet forslag om en hævelse af folkepensionen, men som ikke, modsat os, har vist, hvor pengene skulle komme fra. Vi vil gerne være med til at bevilge flere penge på dette område. Vi så allerhelst, at man sparede, men vi synes, at man i første omgang burde tænke sig vældig godt om, når vore forslag kommer til 2. og 3. behandling her i salen, og så stemme for dem, for der er i hvert fald én virkelig svag gruppe i dette samfund, som ville få noget mere, og det synes vistnok alle partier herinde at de trænger til; vi er bare uenige om hvordan.

Jeg skal selvfølgelig sige fra over for disse forslag, som overhovedet ikke hænger sammen, og anbefale, at man tager folkepensionisternes vilkår nærmere under lup; det synes vi ville være en væsentlig indsats.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS kan støtte SFs forslag, som genopretter overførselsindkomsternes reelle værdi fra før indgrebene startede i 1982. Vi er lidt usikre med hensyn til, hvordan punkt 3 skal udmøntes konkret, fordi man dér siger, at overførselsindkomsterne skal reguleres to gange om året. Det er vi for så vidt enige i, men vi vil gerne have bekræftet, om det skal ske på den måde, det blev gjort på i gamle dage – dvs. før 1982 – eller om SF har fundet en ny måde.

At der er efterslæb for dagpengemodtagere, er der ingen der har benægtet. Tallene er forskellige, alt afhængigt af, hvilken metode man bruger, når man regner det ud. LO siger i sit nyhedsbrev, at det er 54 kr. Vi har fået materiale fra SiD i Sorø, der siger 80 kr., og andre har regnet helt op til 108 kr., og det er vel at mærke om dagen i 6 dage om ugen. Forskellen kommer af, om man indregner dyrtiden eller kun taktreguleringen, om man sammenligner med lønudviklingen. Hvis man havde fulgt beregningsreglerne fra 1982 med taktregulering og dyrtid, ville man nå op på de 108 kr. pr. dag i efterslæb svarende til 32 pct., men selvom vi ikke bruger dem, men nøjes med LOs, er efterslæbet faktisk på over

16 pct., hvilket er katastrofalt, eftersom den dagpengestigning, man lægger op til, kun er på 3,6 pct., så efterslæbet stadig væk vil være på omkring 12 pct.

Jeg synes, det er klar tale fra arbejdsministerens side, når han siger, at dagpengene har været for høje, og at forholdet mellem mindstelønnen og dagpengene nu har nået et niveau, der gør det rigtigt, at man begynder at regulere lidt igen. Så ved vi, at de Konservative – og dermed vel regeringen – mener, at forholdet mellem mindsteløn og dagpenge skal være sådan, at dagpengene dækker 50–60 pct. for gennemsnitslønmodtageren. Det synes jeg er rart at få at vide, for så kan vi da arbejde videre med det. At jeg er dybt uenig, kommer ikke som en overraskelse for nogen.

Det er også så let at sige, at de sociale pensioner er blevet reguleret, og at der har været en reallønsfremgang for pensionisterne. Det kunne jeg ikke drømme om at benægte, for det har der været. Problemet er bare, at man starter på et meget lavt niveau med et ganske lille grundbeløb, som gør det utrolig sørgeligt. En pensionist har det beløb, som er nævnt i SFs forslag, nemlig 3.781 kr. pr. måned, og så er det sølle at sige, at de har haft det lidt bedre end alle de andre, som har haft det elendigt. Man burde sige, at de skulle have langt mere, og det vil VS meget gerne være med til.

Jeg synes i øvrigt ikke, at de Konservatives ordfører skal slippe godt fra analysen af dagpengesystemet i de andre nordiske lande sammenlignet med Danmark. Isoleret set er det rigtigt nok, at det nordiske system med hensyn til dagpengene er ringere end det danske. Men for det første er der ingen grund til at sige, at fordi noget er dårligere i andre lande, skal det også være lige så dårligt i Danmark, og for det andet glemmer fru Agnete Laustsen faktisk at tage med ind i billedet, at man f.eks. i Sverige fører en langt mere aktiv beskæftigelsespolitik, end man gør i Danmark; man kan altså ikke se de to ting isoleret.

Jeg synes også, det er vigtigt, som vi har været inde på i debatten, at størrelsen af arbejdsløshedsdagpengene, altså den maksimale dagpengesats, ikke kan ses isoleret, men skal ses i sammenhæng med de andre forringelser, regeringen har været inde på, og som regeringen burde se at komme af med. Det

[Elisabeth Bruun Olesen]

gælder både de forringede beregningsregler og det, at de supplerende dagpenge for tiden kun er på dimittendsatsen, hvilket vi for nylig har fået beviser på endnu en gang i arbejdsmarkedsudvalget har nogle helt tragiske konsekvenser f.eks. for havnearbejderne i små byer, som det ikke er muligt at give en fastansættelse, fordi der ikke er nok anløb i havnene. Regeringen har straffet havnearbejderne som kollektiv gruppe, for det var dem, der var ude i en konflikt i 1982, ved med omhu at sørge for, at lige netop havnearbejderne ikke fik en dispensation for dimittendsatsen, som så mange andre har fået, samtidig med at mindsteudbetalingsreglen også er blevet forringet. Det er altså et samspil af mange forringelser, de arbejdsløse har været ude for.

I øvrigt kan jeg faktisk tit godt lide hr. Estrups logik. Det er så sandt, som det er sagt, at man taber færre penge, hvis man er meget lidt arbejdsløs, end hvis man er meget arbejdsløs. Det er også rigtigt, at det, der i det sprog hedder en lav ledighedsgrad, selvfølgelig ikke er så katastrofal, for at sige det på den måde, som en høj ledighedsgrad. Men vi har stadig væk i dette land utrolig mange langtidsarbejdsløse, og dem rammer dette her jo så ifølge hr. Estrups egen logik utrolig hårdt. Nu kan jeg ikke helt huske tallet, og jeg vil ikke overdrive, men jeg underdriver nok nærmere, når jeg siger, at der er omkring 40.000-50.000 langtidsarbejdsløse her i landet pr. år, og langtidsarbejdsløse vil jeg endda så af venlighed over for regeringen definere som arbejdsløse i over et år. De mennesker har det katastrofalt. Jeg mener også, at de andre har det dårligt, men ifølge hr. Estrups egen logik mener de Radikale altså, at 40.000-50.000 - igen for at tage det lavt - skal leve så ynkeligt. Det synes jeg er for dårligt.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 141 om regulering af de sociale pensioner, dagpenge, efterløn og Statens Uddannelsesstøtte, hr. Erik B. Smith, har ordet.

Erik B. Smith (S):

Jeg er jo ikke i den situation, at jeg kan takke alle ordførerne for en venlig modtagel-

se af vores forslag, som blot går ud på, at pensionisterne og efterlønsmodtagerne, dagpengemodtagerne generelt, og dem, der modtager Statens Uddannelsesstøtte og efterløn, blot skal have den indkomstfremgang, som overenskomstaftalen har indebåret. Det mener et flertal i Folketinget ikke, og det har vi taget til efterretning. Jeg vil ikke sige, det kommer bag på os, men det er alligevel altid forstemmende at høre det bekræftet her fra talerstolen.

Vi er i den situation, at regeringspartierne sammen med Det Radikale Venstre her kort før første behandling af vores beslutningsforslag har lavet en aftale om, at pensionisterne skal have en regulering på 1,2 pct. Vi ved ikke, om det er det tal, men det vil vi selvfølgelig få oplyst under udvalgsarbejdet, og jeg har forstået på fru Aase Olesen, at det vil Det Radikale Venstre også. Det troede jeg de havde gjort, inden de lavede aftalen, men det er altid rart, at vi er flere om at stille de spørgsmål, der skal stilles.

Men ministerens pressemeddelelse, som uden tvivl er udsendt her i dagens anledning, giver os alligevel grundlag for nogle spørgsmål, som ministeren uden videre må kunne svare på uden egentligt udvalgsarbejde.

Ministeren siger for det første som en konstatering, at man vil lægge disse 410 mill. kr. på pensionstillægget. Derved sikrer man, som der helt rigtigt også står, dem, der har de laveste indtægter, altså først og fremmest dem, der ikke har andet end pensionen at leve af. Men så står der minsandten, at det er med til at løse samspilsproblemerne, og så bliver jeg både forbavset og usikker. Jeg bliver forbavset, fordi det jo ikke løser samspilsproblemerne, at man går ind i indtægtsregulerede ydelser, og jeg bliver usikker og vel egentlig også bange, fordi jeg får en fornemmelse af, at man vil tage dem fra de penge, man har afsat fra 1988 til, så vidt jeg husker, 31. december 1996 eller noget i den stil - det er i alt fald langt på den anden side ikke alene af første folketingsvalg, men også af næste folketingsvalg. Er det de 1,7 mia. kr., man skal tage pengene fra? Det må ministeren kunne oplyse. Jeg kan se, at ministeren ryster på hovedet, men det ville glæde mig, hvis det også af Folketingstidende kommer til at fremgå, at ministeren har bekræftet, at det bestemt ikke er sådan.

[Erik B. Smith]

Fru Hanne Severinsen har jeg lyst til at knytte et par bemærkninger til, ikke så meget fordi fru Hanne Severinsen – formentlig på alle regeringspartierne vegne – som sædvanlig pralede med, hvor godt man havde villet gøre det for landets pensionister, som for at sige til fru Hanne Severinsen, at der i alt fald ingen grund er til at skælde Socialdemokratiet ud for, at vi her har fremsat forslag om en godtgørelse for pensionisternes efterslæb. Det fremgår helt tydeligt af vores beslutningsforslag, at det er den indkomstfremgang, der følger af overenskomsterne, vi også ønsker for bl.a. pensionistgruppen.

Jeg er meget enig med hr. Agerschou, i, at man også peger på f.eks. 2-års reglen i sygedagpengene. Det forstemmende er, at man på den ene side må sige – og det vidste vi jo godt – at der var en lang række personer, som forvaltningerne holdt på sygedagpenge uden at gøre sagerne færdig, fordi det var en rimelig høj ydelse og de ingen problemer fik med de pågældende. Men de 17.000, hr. Agerschou nævner som dem, der er faldet for 2-års reglen, er jo dem, man ikke har kunnet gøre færdig, og som man under ingen omstændigheder burde straffe på den måde, man straffer dem, og en lang række af dem er ikke engang berettiget til bistandshjælp. Hvis de har en ægtefælle med en indtægt på bare omkring 110.000 kr., får de ingenting, og det er selvfølgelig forstemmende.

Konklusionen på vores og SFs forslag er, at vi må sætte os sammen og finde de løsninger, som er rimeligt socialt retfærdige, og også finde de penge, der skal bruges til det, uanset om man har lyst til at bore mere i det. Socialdemokratiet er naturligvis med som en social garant mod de urimeligheder, der har fundet sted i de sidste fire år, og vi finder naturligvis penge.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg synes bare, jeg hurtigt vil berolige hr. Erik B. Smith med hensyn til begge de punkter, som hr. Erik B. Smith rejste. Det ene er spørgsmålet, om dette, at vi lægger forhøjelsen på pensionstillægget, er noget, der er med til at løse samspilsproblemet. Nej, det er det faktisk ikke, det er nok en lille smule tværtimod. Det har været en afvejning, det er klart, at vi forøger samspilsproblemet en lille bitte smule, og så kan man politisk overveje,

om vi vil tage den pris med i forhold til den politiske overvejelse, der ligger i, at man gerne vil give til dem, der er svagest stillet. Det bliver ikke ret meget, og jeg er ikke i stand til at opgive i kroner og øre her – men det skal jeg naturligvis gøre i udvalget – hvilken indflydelse det har på samspilsproblemet.

Når samspilsproblemet overhovedet er nævnt i pressemeddelelsen, så hænger det sammen på den måde, at vi ud over begrundelsen for dette med pensionstillægget i stedet for grundbeløbet siger, at man i overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet for det første har lagt vægt på, at de lavtlønnede skulle have noget ekstra, og det gør vi også i denne løsning. For det andet har vi naturligvis accepteret, at en af indvendingerne mod samspilsløsningen var, at den kun rettede sig mod den del af pensionisterne, som har en indtægt ved siden af. At de kan blive hårdt nok straffet for det, er en anden sag – det går jeg ud fra at vi også er enige om – men også af den grund har vi ønsket denne gang at lægge reguleringen på dem, der har det svageste grundlag. Det er altså baggrunden for det. Men det løser ikke samspilsproblemet; det skaber tværtimod en lille smule ekstra samspilsproblem, men vi har altså skønnet, at det var så lidt, at vi gerne ville betale den pris.

Til det andet spørgsmål kan jeg sige, at der naturligvis ikke er tale om, at disse 510 mill. kr., som kommer til udbetaling 1. april 1987 – for vi strækker det altså ikke over de to år, vi tager det med det samme – naturligvis ikke på nogen måde går ind i samspilspengene på de knap 2 mia. kr., som hele ældrepakken vedrører. De penge er til det, og de 510 mill. kr. er til en velstandsregulering, der finder sted nu. De to beløb har intet med hinanden at gøre ud over, at vi skal have finansieret det på den samme finanslov. Det er en anden side af sagen.

(Kort bemærkning.)

Hanne Severinsen (V):

Hr. Erik B. Smith var inde på, at han sådan set ikke regnede med, at der var noget efterslæb for pensionisterne, men hans forslag gik ud på, at pensionisterne skulle have noget, der svarede til det, man havde fået efter overenskomsterne. Hvis det bare er det, man foreslår, synes jeg i og for sig, at hr.

[Hanne Severinsen]

Erik B. Smith må være meget godt tilfreds med det, som regeringen lige har lagt frem, for dér siger man jo netop, at hvis man regner med, at man på arbejdsmarkedet får ca. 8,8 pct. – og det er, hvad man for tiden regner med der bliver tale om i lønstigninger i den periode – og samtidig regner med, at vi fortsætter med at have dyrtidsregulering af pensionerne – og det gør vi jo – så viser alle beregninger, at en kompensation til pensionister efter de retningslinjer, hr. Erik B. Smith lige talte om, faktisk vil være ganske godt ramt med 1,2 pct.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Jeg må konstatere, at vi fortsat ikke har fået noget som helst svar fra Socialdemokratiet om, hvad disse forslag vil koste, endsige hvor pengene skal komme fra. Er det virkelig sådan, hr. Erik B. Smith, at man overhovedet ikke ved det? Eller ved man det godt, men vil man bare helst ikke fortælle os det, fordi der åbenbart er tale om ganske chokerende høje tal? Når hr. Erik B. Smiths partifælle hr. Svend Auken helt klart siger til Børsen, at han vil fastholde ligevægt på statsbudgettet, og at skattetrykket ikke skal øges, må han da have en idé om, hvad dette forslag drejer sig om. Så hvis hr. Erik B. Smith ikke ved det, vil jeg da gerne til brug for de kommende udvalgsforhandlinger bede hr. Erik B. Smith om at tage kontakt til hr. Svend Auken, så vi kan få at vide, hvad der er facts i denne sag, og hvad der bare er pæne ord eller udtryk for det, jeg vil kalde uansvarlig overbudspolitik.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg blev også lidt skuffet over hr. Erik B. Smiths svartale, for lige så vel som han mener, at vores behandling her var forstemmende, mener jeg også, at hans svartale var meget lidt oplysende. Hvis man ikke kan give den samlede udgift på det her – og det kan jeg godt forstå man måske ikke kan regne sig til – så må jeg spørge, om man ikke er indstillet på at regulere – lad os nu bare nøjes med at tage de sociale pensioner, som vi jo altså taler om her – efter de retningslinjer, som er offentliggjort i regeringens presse-

meddelelse. Hvis Socialdemokratiet ikke er det, bør man fortælle befolkningen og os herinde, efter hvilke tal man så vil regulere. Det er klart, vi kan diskutere, om de tal er rigtigt regnet ud – det har vi som oppositionsparti lige så lidt som Socialdemokratiet mulighed for at konstatere, inden man kommer i udvalg – men hvis man i øvrigt mener, at tallene er ærlige og korrekte, er det så ikke denne 1,2 pct.s regulering, eller hvad er det? Det synes jeg man skylder os et svar på.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Det er forstemmende, at fru Aase Olesen ikke har hørt bedre efter mit svar, for det, jeg sagde, var: for så vidt angår pensionerne vil vi undersøge tallenes rigtighed under udvalgsarbejdet sammen med Det Radikale Venstre. Det har i øvrigt overrasket os meget, at de interesserer sig for det nu, for vi troede, de havde interesseret sig for det under forhandlingerne, men jo flere jo bedre. Viser det sig, at de tal er rigtige, er det da klart, at Socialdemokratiet også støtter det. Det sagde jeg faktisk også første gang.

Dernæst må jeg sige, at det er en god idé, hvis ordførerne – det er til fru Hanne Severinsen – læser beslutningsforslagene. Det overrasker mig, at fru Hanne Severinsen kan sige: jamen hvis hr. Erik B. Smith siger sådan og sådan, for det fremgår direkte af vores beslutningsforslag, at vi mener, at de grupper, som vi har foreslået her, skal have en indkomstfremgang i overensstemmelse med den forventede lønudvikling på arbejdsmarkedet. Det står der højt og tydeligt. Så det er der ikke noget overraskende i.

Fru Agnete Laustsen efterlyste, hvor vi ville få pengene fra. Det er et gammelt politikertrick, når man i øvrigt ikke interesserer sig det mindste for et forslag, at komme med den kritik, men jeg vil da gerne sige til fru Agnete Laustsen, at Socialdemokratiet f.eks. ikke finder, at der skal bruges 800 mill. kr. mere på forsvarsbudgettet. Vi finder f.eks., at det er groft snyderi over for landets pensionister, at man har taget 1,2 mia. kr. og siger, man vil bruge dem til delpensioner. Vi ved, der er 7.000 delpensionister, som i øvrigt hovedsagelig er landmænd og selvstændige erhvervsdrivende og medhjælpende hustruer,

[Erik B. Smith]

men bogstavelig talt ingen lønmodtagere. De penge må ligge et eller andet sted.

Sådan kunne vi selvfølgelig blive ved, og det agter vi bestemt også at gøre, men vi gør det altså under et fælles forsøg på det, der hedder social genopretning, sammen med bl.a. SF.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Naturligvis har Det Radikale Venstre gravet i disse tal så langt, som vi nu kunne komme, og når jeg siger, at man skal bruge udvalgsarbejdet på det, betyder det, at vi, hvis Socialdemokratiet kan vise, at tallene ikke er i orden, vil lade os overbevise af fakta. Men vi har altså forsøgt at få undersøgt, om tallene var udregnet sådan, at de var sammenlignelige, og længere har vi ikke kunnet komme.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Erik B. Smith i forlængelse af det, han sagde i sit første indlæg, at jeg i dag i Folketingets socialudvalg har stillet spørgsmål til lovforslag nr. L 119 om samspilsproblemer, for det er givet, at vi ikke skal ind på at øge samspilsproblemerne. Jeg går ud fra, at ministeren måske allerede i dag og ellers i udvalget vil bekræfte, at de ydelser, man her giver til pensionister, fortsat populært sagt skal lægges i forlængelse af hinanden, for derved opstår der ikke nye samspilsproblemer, men det kræver naturligvis ændringsforslag til lovforslag nr. L 119.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Socialdemokratiet har med sit beslutningsforslag ønsket at få fastslået det princip, at pensionistgruppen som gruppe må have samme rettigheder som alle andre befolkningsgrupper og have den samme indkomstfremgang, som de overenskomster, der netop er indgået, giver lønmodtagerne. Det er det, vi har ønsket at fastslå, og det er da klart, at regeringsapparatet med dets mange embedsmænd skal tilvejebringe den sandsynliggørelse, der viser, at det vil være sådan.

Jeg glemte at takke socialministeren for den opklaring; jeg vil næsten anbefale socialministeren fremover selv at skrive sine pressemeddelelser. Det virker unægtelig lidt di-

straherende, at pressemeddelelsen med ordene »samtidig harmonerer det med den løsning af samspilsproblemerne« fremhæver, at det, at man forhøjer pensionstillægget, harmonerer med løsningen af samspilsproblemerne. Faktisk virker det, som socialministeren selv har sagt her fra talerstolen, nærmest lidt modsat.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Ordføreren vedrørende beslutningsforslag nr. B 142 angående forslag til folketingsbeslutning om regulering af overførselsindkomster, fru Lilli Gyldenkilde, har ordet.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der skal naturligvis ikke lyde ét eneste ondt ord i anledning af, at der er udsendt en pressemeddelelse, som fortæller om det forlig, man har indgået til forhøjelse af de sociale pensioner. Jeg synes, det er godt, at man har indset, at det skulle være sådan, og jeg hører til dem, der tror, at vi ikke havde fået den forhøjelse, hvis det ikke var, fordi Det Radikale Venstre jo kan danne flertal med Socialdemokratiet og SF, næsten når det passer dem. Ordførertalerne fra de borgerlige partier har i hvert fald ikke ligefrem påvist, at det ville være gået sådan, for de er stort set gået ud på, at vi sandelig ikke har råd til noget som helst. Så hverken socialministeren eller Det Radikale Venstre skal have utak for, at de er nået frem til dette her, og så kan vi andre være glade for den indirekte virkning, vi af og til kan have på tingene.

Det, jeg derimod synes er forstemmende, er naturligvis, at man ikke med samme idhu og omhu har kigget på sygedagpengene og barseldagpengene. Her er altså tale om nogle vigtige grupper, og ikke mindst Det Radikale Venstre har da været med til via deres udmærkede tidligere formand for småbørnskommissionen at få lavet et udmærket barselorlovsforslag, som vi bl.a. også støttede, og jeg tror ikke, det var meningen, da man fik indført en ordentlig barselorlov i sin tid, at den faktisk i økonomi inden for 5-6 år skulle falde med noget, der ligner 16 pct. Derfor kan jeg ikke forstå, at man ikke er mere bekymret over, at det faktisk er det, der er sket.

Det samme kan man sige med hensyn til syge. Vi har hørt arbejdsministeren her i dag

[Lilli Gyldenkilde]

sige klart – og det skal arbejdsministeren da ikke have utak for, for det er da rart at få klare beskeder – at arbejdsløshedsdagpenge ikke skal være højere, end de er nu. Men gælder det også sygedagpengene – de følges jo ad, har samme niveau, og når vi taler om det ene, taler vi også om det andet? Men jeg tager af hensyn til de Radikale fat dér, hvor jeg tror jeg kan få dem i tale, nemlig med hensyn til barseldagpenge og sygedagpenge. Jeg tror ikke, jeg kan opnå noget for arbejdsløshedsdagpenge, derfor vælger jeg de to områder ud. Altså: har det også været meningen, at de syge i dette land skulle have et reallønsfald i deres dagpenge på ca. 16 pct.? Det er i hvert fald ikke noget, der er fremgået klart nogen steder, at Det Radikale Venstre har ønsket det, så det tror jeg egentlig ikke at de Radikale ønsker.

Men noget tyder alligevel på, at de i hvert fald ikke har haft lyst til at gå ind i debatten i dag for at se på spørgsmålene med hensyn til syge og barselmodtagere, og jeg kan ikke forestille mig andet, end at Det Radikale Venstre får lige så mange henvendelser, som vi andre får fra folk på barselorlov, som er lykkelige over den lov, der er lavet, og hvor efter det er muligt at være hjemme hos barnet den første tid – noget, vi har kæmpet for i fællesskab, Det Radikale Venstre og vi. Nu får man det ene brev efter det andet om, at vi ikke rigtig tør bruge den lov, for nu er indtægten altså faldet så meget, at vi simpelt hen ikke har råd til det. Det synspunkt, der lå i den lov, nemlig at nu skulle mændene være med til at passe børnene, ved vi jo godt ikke kom igennem. Det er kvinderne, der er de lavtlønnede på arbejdsmarkedet. Derfor er det dem, der sætter mindst til i denne sammenhæng – dvs. mændene sætter mere til. Derfor går mændene ikke på barselorlov i det omfang, de ellers ville have gjort.

Jeg vil appellere stærkt til, at Det Radikale Venstre begynder at bekymre sig lidt om den udmærkede lov om barselorlov, som de selv har været en slags fadder til. Jeg husker, hvor lykkelige vi var over, at vi fik den lavet i sin tid. Vi må begynde at se på de satser. At det så betyder, at satsene stadig væk hænger sammen med arbejdsløshedsdagpengene og derfor også kommer til at betyde noget for det område, er jeg da kun glad for, hvis vi i givet fald kunne komme igennem med noget.

Jeg skal til arbejdsministeren sige, at vi fik afklaret den lille sag om dem, der har fået det så strålende, mens man har skruet ned for blusset for andre arbejdsløse, det passede ikke. Det var i hvert fald ikke årsagen, for det var sket samtidig under alle omstændigheder. Jeg tror, det er første gang, at arbejdsministeren helt klart har sagt, at nu har arbejdsløshedsunderstøttelsen den højde, den skal have. Det er et godt socialt system, sagde arbejdsministeren. Jeg håber ikke, der lå andet i det, end at det er en god social foranstaltning. Men vi har det sådan i arbejderbevægelsen, at når nogle kalder det, vi får i tabt arbejdsfortjeneste, for socialhjælp, bliver vi lidt bekymrede. Derfor håber jeg ikke, der lå noget underforstået i det, jeg håber, at vi stadig væk har den erstatningslov for tabt arbejdsfortjeneste.

Så skal jeg sige til VS, at når vi i forslaget siger, at det skal reguleres, tager vi udgangspunkt i, at satserne skal reguleres op til det, de var, hvis ikke der var kommet indgreb i 1982. Endvidere skulle man genindføre de reguleringer, vi havde tidligere. Vi mener selvfølgelig også, at de skal reguleres to gange årligt som tidligere og på grundlag af de samme kriterier.

Det får mig så til at vende mig til Det Radikale Venstre en gang til, og det er ikke tilfældigt. Det Radikale Venstre, kan jeg forstå, arbejder for, at dagpengene nu skal følge den almindelige pris- og lønudvikling. Så vidt jeg har forstået det, men jeg vil da godt retledes, hvis jeg har misforstået det, skal de reguleres to gange om året efter den måde, man regulerede før. Det vil jeg godt lige have fastslået, og det er da muligt, hr. Estrup vil svare mig, fordi jeg jo i modsætning til, hvad andre borgerlige partier har sagt, taler for, at vi kommer et bitte nøk videre, hver gang vi tager disse ting op. Jeg har en fornemmelse af, at hvis der ikke var et pres udefra også på dette område, var det nok muligt, at heller ikke de Radikale ville være med til det. Men det skal de ikke have utak for. Vi bliver ved med vores pres.

Vi er selvfølgelig kede af, at vi ikke kunne komme igennem med noget i dag. Jeg støtter det, som hr. Erik B. Smith talte om, at vi må sætte os sammen og se, om ikke vi kan finde frem til både en fælles sats og fælles tidspunkter for regulering, og hvor vi skal finde pengene. Det kan vi sikkert godt få en dis-

[Lilli Gyldenkilde]

kussion om. Men så lad os tage den. Jeg synes, det er udmærket, at der er åbnet for, at vi snakker os til rette, sådan at folk udenfor i dette valgår ved, at det kan altså lade sig gøre, dette med at vi sætter os sammen, så folk ved, hvad de har at rette sig efter, når vi skal ud i valgkamp.

Jeg skal sige til fru Pia Kjærsgaard, som desværre ikke er her, men hun hører mig sikkert på kontoret, at jeg er træt af altid at få at vide, at vi andre ikke vil være med til at gøre noget for pensionisterne. Hvis vi tænker lidt på, at der er 800.000 pensionister, og så holder den ene bragetale efter den anden om høj, ensartet folkepension til alle, siger det sig selv, at man ikke, som fru Pia Kjærsgaard gør, samtidig kan klandre andre for overbud. Hvis man skal have høj, ensartet pension til alle og helst med en forhøjelse på 1.000 kr. om måneden, kan man bare gange det med 800.000, så vil man finde ud af, hvor mange penge der skal bruges til det.

Jeg vil afslutningsvis sige, at jeg er glad for, at socialministeren i det, der er lagt frem med hensyn til regulering for pensionister, har tænkt på, at det er den dårligst stillede gruppe overhovedet, som får forbedret sine vilkår. Det trænger den også til.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Fru Lilli Gyldenkilde har et varmt hjerte, der banker stærkt for de arbejdsløse og andre svage grupper, det respekterer jeg. Men af og til er det, som om talen får magten over, hvad hjertet siger, og så kommer der i stedet for nogle udtalelser, som er af lidt mere demagogisk præg. Jeg var lidt overrasket over, at vi skulle høre så meget om dagpengene under barselorlov i stedet for dagpengene til de arbejdsløse. Det var, som om der var lidt mere appel i det med barselorloven. Jeg synes, at dagpenge er det samme, hvem der end får dem. Det er det, det drejer sig om her: hvilket niveau skal vi have for dagpengene?

I den forbindelse synes jeg, vi skal tale lige ud af posen. Vi har haft en periode med en fastfrysning af hensyn til statsfinanserne og af hensyn til, at der var grupper, hvis indtægt faktisk lå under dagpengemaximum, og det er ikke holdbart i længden. Det er vi ude af nu, og derfor er vi nu på vej ind i det,

som fru Lilli Gyldenkilde åbenbart også var klar over, nemlig en genoptagelse af det gamle forsikringsprincip for dagpengesystemet, hvor vi ud over det, som allerede er fastlagt, nemlig en sikring af realværdien, af dagpengenes købekraft, også skal have en sikring af selve løndelen, sådan at dagpenge holder takt med lønudviklingen.

Det er det, der ligger på bordet fra radikal side, og det tror jeg vi kan få forståelse for hos regeringen, og det er vores holdning til det punkt. Men efter min opfattelse giver det ikke mening at vende tilbage til den gamle togangsregulering om året. Vi har allerede lagt os fast på, at prisstigningerne skal reguleres én gang.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er da ked af, hvis mit hjerte interesserer mere end det, jeg siger, hvis jeg kommer til at give udtryk for, at det er det vigtigste. Det er vigtigt med mandsmod og kvindehjerte. Jeg synes, det er vigtigt at have et varmt, bankende hjerte. Men selv om jeg mener det og måske også taler ud fra det, mener jeg ikke, man med sandheden i behold kan sige, at man af den grund er demagog. Jeg ville ønske, at der var mange flere, der ville tale lige ud af posen, men lad nu det ligge.

Det, der kalder mig herop, er, at Det Radikale Venstre nu erkender, at krukken har gået så længe til vands, at den er ved at komme hankeløs hjem. Skal vi overhovedet redde noget, bliver vi nødt til at regulere igen. Det skal Det Radikale Venstre ikke have utak for.

Når jeg så i øvrigt tog udgangspunkt i de syge og modtagere af barselorlovsdagpenge, var det, fordi jeg så havde en chance for at råbe Det Radikale Venstre op på en anden måde, end jeg plejer, når jeg kun taler om arbejdsløse. Det lykkedes jo godt nok, og det var helt fint.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg hørte hende godt, selv om jeg ikke var lige netop her, og jeg fik fat i det hele. Det, jeg bare så godt vil sige, er, at i et land med den økonomiske status, som Danmark desværre

[Pia Kjærsgaard]

har, kan det ikke nytte noget, at man, som jeg sagde i min ordførertale, tager munden fuld, som jeg føler at både Socialdemokratiet og SF gør. Lad os se på de svageste. Jeg tror nok, vi er enige om, SF og Fremskridtspartiet, at de svageste i vort samfund er vores folkepensionister. Jeg betragter ikke folk, der vil på barselorlov, heller ikke dem, der skal have uddannelsesstøtte, som de svageste. Det gør jeg faktisk ikke. Men jeg betragter i allerhøjeste grad folkepensionister som de svageste. Jeg synes hellere, at man må slå pjalterne sammen og sige, at så gør vi noget for dem i stedet for – og jeg ved jo godt, hvorfor man gør det – man tager hele dette store, brede vælgerunderlag, for der er så behageligt mange, men det koster uendelig mange penge. Det koster trods alt ikke så meget at forhøje folkepensionen, som hvis vi skal forhøje det hele over én bank. Det er det, jeg meget, meget gerne vil være med til.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Fru Lilli Gyldenkilde behøver såmænd ikke at råbe så højt for at få Det Radikale Venstre i tale, og det hjælper ikke meget, om der står barselorlov eller sygedagpenge eller dagpenge generelt, for vi interesserer os faktisk for spørgsmålet. Det, der havde været klogere, havde været at læse forhandlingerne for godt et års tid siden, for dengang sagde vi allerede fra radikal side, at vi var færdig med fastfrysningssperioden. Før jul sagde vi det, som jeg har sagt i dag, nemlig at vi skulle genskabe forsikringsprincippet. Så der er såmænd ikke så meget nyt i det, men derfor kan man jo godt gøre lidt af en sag ud af det.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der er da i hvert fald det nye i det, at det står i aviserne, at det nu ser ud til at kunne blive en realitet, hvilket det ikke gjorde for et år siden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Tredobling af det forhøjede børnetilskud for april kvartal 1987).

Af Agerschou (SF) m.fl.
(Fremsat 11/2 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

SF foreslår, at der i april kvartal 1987 skal ske en tredobling af det beløb, der udbetales som forhøjet børnetilskud. Begrundelsen for forslaget er, at de forældre, som modtager almindeligt børnetilskud, får udbetalt det dobbelte beløb i de to første kvartaler af 1987.

Som det er medlemmerne af i hvert fald socialudvalget bekendt, har jeg allerede flere gange besvaret spørgsmål om denne problemstilling, og derfor synes jeg måske ikke, at det i dag er stedet til at friske hele forhistorien op. Det er et led i skattereformen, og Socialministeriet har været entreprenør for lovforslaget.

Jeg synes i stedet, man skulle se på, hvad der udbetales til børnefamilierne i 1987. Fra 1. juli 1987 får alle 1.250 kr. pr. kvartal, altså 5.000 kr. om året i børnefamilieydelse pr. barn. Enlige forsørgere får børnefamilieydelsen ud over, hvad de hidtil har fået i forhøjet og ekstra børnetilskud. Dette gælder derimod ikke de familier, der får almindeligt børnetilskud, da denne form for børnetilskud afskaffes. Når den nye børnetilskudslov træder i kraft 1. juli 1987, får de efter denne dato alene børnefamilieydelsen. Til gengæld får de dobbelte portioner almindeligt børnetilskud i